

TELEGRAFUL ROMÂNULUI

Nr. 19. ANULU XIV.

Telegrafulu este de două ori pe săptămână: joia și Duminică. — Prenumeratiunea se face în Săbiiu la expeditorul foiei pe afara la c. r. poste, cu bani ga'ta prin scrisori francate, adresate către expeditor. Prețulu p'numerațiunei pentru Săbiiu este pe anu 7. fl. v. a. ear' pe o jumătate de anu 3. fl. 50. Pentru celelalte parti ale Transilvaniei și pen-

tru provinciile din Monarchia pe unu anu 8 fl. era pe o jumătate de anu 4 fl. v. a. Pentru princ. și țieri straine pe anu 12 pe 1/2 anu. 6 fl. v. a.

Inseratele se platesc pentru întreaga ora cu 7. cr. sirulu cu litere mici, pentru două ore cu 5 1/2 cr. și pentru a trei'a repetiție cu 3 1/2 cr. v. a.

Săbiiu, in 6/18 Martiu 1866.

12

Contemplări.

II.

Mi se spune ca poporul dela ti'ra, se întielege, ca deca e ceva de reu apoi sub poporu e de a se întielege celu român, — atât'a e de ignorantu și de lenesiu, in câtu nici cu executiunea in spate nu e in stare de a plăti dările seu contributiunile. Frumosu argumentu, in sa ce sa-i faci, căci-lu audî dela ômeni ce se tîna de cei mai luminati și cari au fostu chiamati sa ne lumineze și pre noi. O dicemu acest'a nu din esperintia faptica, ci dupa laudele, care se trîmbita in diuaristica, cu scopu de a schimosî opiniunea publica despre români. Fâra de a vrea mi-vine in minte, la cele de mai susu, ca din Stiri'a de esemplu inca sa scriea despre lipsa mare de bani, despre restanții cu dările si-mi cugetamu, ca ôre ignorantia și lenea româniloru din Ardêlu pâna asiâ departe se influențieza?

Lenea spriginesce ignorantia și ignorantia lenea. Acestea sunt tare inrudite un'a cu alt'a, in sa originea si-o tragu din jugu, din apesare.

Acei frati, cari ne facu asemenea imputări aru face mai bine sa cugete la trecutu și la urmările lui, și apoi sa ne dea celu puțin buna pace, sa nu ostenesca atât'a cu inregistrarea pecatelor adeverate și neadeverate și cu trîmbitiarea lor, ci deca sunt, sa le deplînga și indrepte cu noi, căci pâna in cele din urma, ori si cum si-au si ei pârțicio'a, deca nu partea lor la acelea; că sa tăcemu de neajunsele și de pecatele lor proprii. Iara deca se întereșeaza in adeveru de binele nostru, la ce se punu unii într'unu chipu altii in altulu curmedisia in cale-ne? De ce ne denega dreptulu de a fi reprezentati cum se cade in comune, in diete s. c. l. De ce in locu sa ajute, cum s'aru cere dela cei intelectualminte cu mai multa putere decâtu noi, ni se presentéza totu numai cu pretensiuni ce mirôsa a privilegii din trecuta, ce ni-aru face că noi cesti pretinsi simpli și fâra cultura in naivitatea nôstra sa credemu, ca aru avé niscari temeri de noi. Si eaca mai candu „Kolosvári Közlönyi“ nu se puté suferi pâna nu-si esprimă temerea, ca noi o sa plecâmu in locu de Pest'a, la Bucuresci, iara Herm. Ztg. infiorandu-se de acest'a idea, întreba cu mare ingrigire, ca ôre asiâ sa fia? ôre nu vomu deminti noi acest'a? La amandoue acestea li amu raspunde prea modestu: „Filipe! de atâtea sute de ani esti cu noi și tu acum întrebi ca ôre sa plecâmu noi la Bucuresci?“ A purtă cu cea mai mare rivna și de multe ori si resemnatiune greutățile tierei, a veghiă, a sangeră pre campii bataliei pentru dens'a, se vede ca nu sunt destule arguminte de credintia, si asiâ ni punemu de nou intrebarea, ca ôre ce s'aru mai puté cere dela noi? care aru mai fi si altu modu de a convinge pre confratii nostri, cătu suntemu noi de cu alipire către patri'a nôstra și către Domnitoriulu ei?

E tristu dar adeveratu candu trei seu patru frati cauta asiâ cu neincredere unii către altii, candu audi pre unulu afurisindu opincile romanului, pre altulu preferindu pintenii magiarului și alu treilea despretiundu ciobôtele altui'a seu pôte si pre ale sele proprii. Căci in atari impregiurări ne certâmu de lucruri mici, schimbându-le cu interese mari. O domniloru! de ne vomu ocupa inca multu tempu de incaltiamintele nôstre, in întielesulu de pânu acumu, mi e tare téma, ca in fine ne vomu pomeni într'o di toti desculți, fâra de a puté inculpă pe cine-va ca ni le-a trasu pre acelea din picioare.

Noi, — întielegu pre cei luminati și neluminati din ti'ra, — credu ca, aru fi bine sa nu cautâmu la ce purtâmu pe picioarele nôstre, ci la ce trebuie sa pórte fia care in anim'a și mintea sea, pentru ti'er'a sea, sa cantâmu, că sa ne ajutâmu imprumutatu unii pre altii, privindu-ne de membrii aceluasi corpu și de fiii aceleasi țieri, sa nu cautâmu dupa coalitiuni, prin care sa ne incurmediesimu interesele unii altara, ci sa fia o aliantia între toti, pentruca cautandu cu deamenuntulu prin poporu diu! trebuie inca multu, si la unii si la altii pâna candu vomu putea dice, ca avemu civilisatiune de prisosu, că sa o potemu comunică mai departe.

Atunci numai are nîme lipsa de resistintia și de passivitate, pentruca sa le dobandimu — rezultatele lor naturale. Atunci unii vomu fi feriti de celu d'antâiu pecatu de mórte (trufia), altii nu

vomu mai avé ocașiune a fi inculpati de alu sieptelea (lenea) și cu totii vomu uri pe celu mai reu dintre tôte — invidi'a.

Eveneminte politice.

Săbiiu in 5 Martiu.

„Wiener Zeitung“ in partea sea oficiala aduce următoarele: „Majestatea Sea c. r. Apost. prin pr. in. hârthia de cabinetu, 31 Ianuariu a. c. s'a induratu preagratiôs a investi pre camerariulu pr. in. Aceleiasi, comitele supremu alu comitatului Clusiolui, Ludovicu bar. de Josika, cu demnitatea unui consiliariu intimu, fâra taxa.“

Adres'a seu mai bine proiectulu de adresa la rescriptulu din 2 Martiu s'a cetitu in 2/14 Marti in cas'a deputatiloru. Aceea promite a se ocupa de acea parte a rescriptulu, care se referește la afacerile comune și la revisiunea legiloru din 1848, deodata cu lucrarea la proiectulu de afacerile comune. Dupa acest'a urméza motivarea rugărei: că faptice sa se aplice continuitatea de dreptu.

Dupa ce se provôca la exemplele lui Leopold I, Leopold II și a Imperatului Franciscu, cari au restatoritu totadeun'a neconditiunatu constitutiunea Ungariei, trece proiectulu de adresa la pasulu in care dice Imperatulu, ca diet'a sa afle chizasi'a cea mai sigura pentru constitutiunea tierei in simtiemintele sele religioșe și raspunde, ca deca aru fi problem'a dietei sa lucre numai pentru sustinerea constitutionalismulu unei generatiuni, atunci aru fi multiamiti cu acest'a dechiaratiune individuala a Majestăției Sele. La passulu atingatoriu de juramentulu dela încoronare reflectéza proiectulu de adresa, ca si regentulu ne încoronatu, in puterea legi de successiune, trebuie sa observeze legile si constitutiunea, pentru ca altmintrea aru trebui la venirea pe tronulu fia-cărui regentu sa se pacteze de nou. Dupa aceea se silesce proiectulu de adresa sa documenteze, ca regimulu respundatoriu e o consecintia a legiloru din 1848 și ca form'a regimului parlamentariu nu contradice intru nimic'a sistemului municipal. In fine se rôga proiectulu de adresa, ca Imperatulu sa elibereze ti'er'a de ingrigirea ce o are pentru garantarea vieliei constitutionale, carea redă tierei credintia, ca tôte cele ce se facu si se decida prin voi'a regelui și a natiunei voru rămânea și pentru viitoru sustătoare in fapta.

In siedinti'a din 15/3 Martiu s'au insinuatu două propuneri pentru compunerea unei comisiuni, carea sa lucre unu proiectu de lege in cestiunea nationalitățiloru.

Din Pest'a aflâmu mai departe, ca dupa diuariulu serbescu „Zastava“ aru fi decisu clubulu serbescu dela diet'a ungarésca a starui cu totu deadinsulu, că in comitetulu dietalu insarcinatu cu proiectulu despre cestiunea nationalitățiloru, sa fia reprezentate tôte nationalitățile Ungariei. Despre clubulu slavicu sub conducerea consiliarului de curte Dobriansky se dice, ca se va folosî de tôte mijlocele legale pentru realisarea egalei indreptățiri a tuturor nationalitățiloru Ungariei.

In Vienn'a suntu și acum multi de credintia ca unu conflictu între Austri'a și Prussi'a e posibilu. Acest'a o aru intari si amanarea espeditiunei japanese si convocarea mai multoru autorități militare la unu consiliu. Oficierii de marina, căti se aflau in Vienn'a dupa spus'a diareloru suntu chiamati toti la posturile lor.

Din Croati'a, dupa multe pro si contra, ne spune N. Fr. Bl., ca din chaosulu celu mare de pareri s'a cristalisatu o partida mare liberala nationala, carea in tempulu mai dincôce s'a intaritu nu numai prin membrii asiâ numitei partide „de sine statatôre“, ci chiaru si prin doi fosti membri ai partidei unionistice. Partid'a acest'a mare si-a inserisu pre flamur'a sea: „paritate cu Ungari'a nici decum dualismu.“ Instructionile deputatiunei tramise la Pest'a (a se asemenă nr. nostru tr. Ev. pol.) suntu de natura de a pune la indoielă rezultatu lu doritu din negotiatiunile între Ungari'a și Croati'a. Unu telegramu alu aceleiasi foi dice, ca regimulu aru fi decisu amanarea dietei croate si ca numai in Maiu s'aru adună eara si adauge, ca negotiatiunile între Croati'a și Ungari'a nu voru fi in Pest'a, ci in unu locu neutralu, pôte ca in Vienn'a, Prag, Gratz, si ca negotiatiunile au sa incepa dupa pasci.

Din Berlin u diuaristica oficioasă inculpa pe ministrul austriac de externe, ca s'aru află sub influența reuvoitorilor Prusiei, și deplange retragerea lui Reehberg, că a reprezentantului alianței și apoi încheia cu amenințarea: „ca nu vomu stă locul la comandă din Viena, nici în cestiunea germană, nici specialu în cestiunea holsteiniană, asiă dăra vomu merge singuri.”

Espektoratiunea acestă se interpretă într'acolo, ca Bismark aru avé în cugetu de a pune pe regele la cale spre a conchiamă unu parlamentu germanu.

În legătura cu acestea cetim despre miscări însemnate de trupe în Prusia apusă, despre alu 8lea corp de armată se dice, ca aru fi avendu mandate, ca să plece din garnisona numai decât și adăca la câmpu.

Sedintia cea d'antăiu la Paris în cestiunea română s'a ținut, la carea au luat parte afara de Budberg toti reprezentantii puterilor și adăca, pentru Austria princ. Meternich, pentru Prusia cont. de Goltz, Anglia Lord Cowley, pentru Italia Nigra, pentru Turcia Salvat pasia. Russii au fostu în absența ambasadorei reprezentată de către Cicerinu, unu consiliariu alu ambasadei. Drouyn de Lhuys carele reprezenta pe Franta este totu odată și presedintele conferinței. Loculu de secretariu lu prevede Tangere ministru plenipotențiatu și subdirectoru politicu în ministeriulu francesu de externe. După convoirea tuturor, sedintiele voru fi secrete.

Ministrulu Drouyn sa fia fostu nemulțumit cu rechemarea agentului român Alessandri, dela curtea din Paris.

Din Italia se deminte scirea despre mobilarea de trupe, reducându-se la conchiamarea rezervelor pentru exercitiile obișnuite.

În Spania starea de asediu încă nu s'a radicat. Ministrulu Odonelu sa fia promis de nou ca în scurtu timp va fi în stare a o delatură.

Din România ne spunu scirile telegrafice a diuarielor vieneze, ca camera a votat legea pentru garda națională. De alta parte din Moldova s'osescu sciri îngrititoare. Asiă cetim ca la Ștefan Catargiu s'a aflatu o întrunire carea se ocupa de unu memorandum, în carele avé să se depună: ca deea România nu va capătă de domitoriu unu principe streinu, Moldova va alege unu principe din sinulu său, separându-se iarasi de către ceealaltă România. Cost. Iepureanu, însă se dice mai departe, au ajunsu destul de tempuriu, că să poată risipi clubulu și să nimicească proiectulu făcutu. Alte sciri diuaristice povestescu de unu delegatu alu guvernului provisoriu la Iași, carele aru fi avendu instrucțiuni categorice spre susținerea liniei și a ordinii. Ca sunt agitațiuni de afara din țară, nu se mai îndoiesce nimenea. În urm'a unei ordinațiuni, suntu oprite toate cluburile și adunările de popor.

Revista diuaristica.

Punem sub ochii publicului nostru încă următoarea opinie asupra rescriptului din 2 Martiu după „Reforma”, foia septemnară ce ese în Viena.

Aceea dice: Ca încă nu au disparut speranțele magiarilor și deca aru fi acestă nici unu politicu nu are să se bucure de acestă. Fiindu ca speranțele popoarelor stau în legătura cu ale magiarilor este și necesariu (de lipsa) ca și ale acestor din urmă să fie tiemurite. Nici unu popor, carele voiesce libertatea și esistența Austriei nu pôte ținde după isolare. Toate popoarele trebuie să jertfescă câte ce-va din autonomia lor individuală pentru ajungerea și susținerea esistenței și libertății imperiului.

Ori ce reuniune spre unu scopu comunu, învôlva necesitatea, ca individulu singuraticu să resemneze ce-va din scopulu său individualu. Ungurii nu suntu legați numai prin sancțiunea pragmatică de celelalte popoare, dară și prin legea mai înaltă a necesității politice și sociale. Ei nu trebuie să se izoleze ci să aducă și ei jertfe comuniunii, că și celelalte popoare austriace.

Acestă e cu deosebire ceea ce pretinde Imperatul în rescriptu cu toată serioșitatea, pentru că acestă e scopulu principale, care sta în strinsa legătură cu esistența imperiului. S'au făcutu acestă și s'a trecut prestă problemă referinței Ungariei cu imperiulu, atunci celelalte toate suntu ușoare, căci remanendu ființa Ungariei neatinșă, acestă lesne se întielege cu regele său despre referințele interne.

Ca s'a primitu rescriptulu în unu modu surprindătoru și fără de aplaudări nu strica nimic, pentru că se putea vedea înainte ca unu lucru asiă greu nu pôte să se facă numai între veselii și aplause permanente, și nici ca se putea acceptă, că Imperatul să împlinescă de dreptulu toate cererile cuprinse în adresă.

Defaima purtarea foilor centralistice cari cu ce-va mai înainte aru fi vrutu să dea totu ungurilor și acum după rescriptu aplaudă iară ele în gură mare, „că prin rescriptu se susține ideea constituției și a imperiului”, ceea ce s'a făcutu încă prin manifestulu din Septembrie.

Vine apoi asupra unor puncte singuratiche și dice ca unu popor monarchicu cum e celu ungurescu nu pôte pretinde că regelui său să-i fie legate mâinile și gură și să se supună la aceea

ce i se prescrie; mai departe juramentulu nu se pôte privi numai de uneltă juristică, ci de unu act religiosu și asiă nime nu pôte cere unu juramentu numai pentru formalitate.

Rescriptulu da speranțele cele mai bune de împlinirea realălor dorințe a adresei. Trei puncte sunt, cari s'a denegatu cu totul în rescriptu, pentru cari ungurii de siguru, deca voru împăcarea, nu voru pregăti regimulu perpleșită. Acestea sunt: palatinulu, garda națională și nedisolvarea dietei înainte de statorirea bugetului.

Punctulu celu din urmă e celu mai momentos; decât regimulu tocmai pentru că statorirea bugetului e unu ce de însemnatu pentru densula, ne silitu de nici o lege se va sili din toate puterile a nu lasă să vină lucrulu la disolvarea dietei până atunci până cându nervus rerum nu-lu are asigurat din partea dietei. Constituțiunile nu trebuie să semene tractatelor de pace, nici să normeze articuli de războiu (Kriegs artikel), cum aru fi și cu respectivulu paragrafu din legile de 1848, care se vede a avé înaintea ochilor numai conflicte războioase între parlamentu și regimulu. Lucrulu mai deapropo privitu, arată ca în asemenea cazuri paragrafulu putinu va decide, ci mai multu puterea fizică ori morală a parlamentului său a regimului. Paragrafulu e dară mai multu teoria și practica de multe ori nu-lu bagă în seamă. De alta parte monarchulu încă are dreptu de a amana sau a disolve parlamentulu, dar și acestu dreptu atârna de multe ori dela împregiurări.

„Ținemu tare de speranța”, ca cerințele practice voru învinge toate greutățile teoretice. Toată lumea și istoria lumii va testă Imperatului Franciscu Iosifu, ca elu fatia cu Ungaria au făcutu totu ce s'a pututu face din partea unui monarchu în împregiurările de fatia.”

Este la reprezentantii Ungariei, să-și plinescă și ei datoria, că să poată stă fatia la judecată poporului propriu, a lumii civilizate și a istoriei lumii.

Laudabila comisiune electorală pentru cerculu de alegere Sabiu!

Românii din scaunulu Salistei nu potu lua parte la alegerea deputatilor pentru dietă de fatia din Pestă din următoarele motive:

1) Locuitorii scaunelor Saliste și Tâlmaci stau numai sub administrațiunea scaunului Sabiu, sunt însă eschisi cu totul dela folosirea drepturilor politice și municipale, — nu sunt reprezentati în adunarea scaunala, nu iau parte la alegerea deputatilor pentru universitatea sasăscă, — și nu știu asiă dară cum și după care lege sunt alăturati astăzi la scaunulu Sabiuului.

2) Transilvania este țară autonomă cu dietă ei proprie, până acum nu s'au subordinat Ungariei nici nu s'au unit cu acestă. — Art. de lege II din an. 1848 făcutu prin terorism și machinațiuni în timpul revoluției, în contradicție cu legea fundamentală de stat a Transilvaniei, protestat de toată națiunea română și desaprobatu de națiunea sasăscă stă în contradicție cu principiulu egalității îndreptății politice naționale, cu principiulu dreptei reprezentării a tuturor claselor de popor în dietă, nu are putere morală de viață, nu este lege perfectă, fiindu că nu au trecut prin toate fazele legislației și din cauză acestă nu au fostu nici odată și nu este astăzi lege obligatorie pentru Transilvania, — și chiaru cându acestă aru fi fostu lege obligatorie acum aru fi stersu legile valide ale dietei din anul 1863/4, aru fi stersu și anulu prin Majestatea Sa, care au sancționat aceste legi și care cu toată ocaziunea s'au îndurat a dechiară că nu pôte recunoște acestu art. de lege validă, obligatorie sau folositoare. —

3) Noi nu am luat parte la alegerile adunării din Clusiu 1865, care noi nu o putem cunoște de legală și care tocmai au esoperat chemarea Ardelenilor la Pestă. —

4) Nu vomu să cugete sau presupună cine-va, ca noi amu fi recunoscutu în fapt uniunea Transilvaniei cu Ungaria. —

5) Suntemu convinși că reținerea Românilor dela alegerea deputatilor pentru dietă din Pestă, și cu deosebire reținerea Românilor din scaunulu Sabiuului, — care la dietă transilvană din an. 1863/4 erau reprezentați prin trei deputati români (Saliste, Tâlmaci și Resnariu) iară la adunarea din Clusiu 1865, și astăzi la dietă din Pestă chiaru voindu să alege nu potu nici bătutu cu unu deputat reșis, — nu se va privi că unu act de neomagiialitate sau neloialitate fiindu că credința Românilor către tron și patria este destul de cunoscută. —

Și ne rogăm asiă dară că laudabilă comisiune electorală să binevoiescă a aduce acestă declarațiune a noastră la pre înaltă recunoștință a Majestatei Sale pre înduratului nostru Imperat și mare Principe, — căruia totdeauna vomu rămânea cu omagiialitate credincioși și supuși. —

Saliste 1 Martiu 1866.

În numele tuturor alegătorilor din scaunulu Salistei.

Încă ce-va despre alegerile din cont. Albei super.

În privința alegerii adunării de deputati pentru cerc. inf. alu comitatului Albei de susu primim următoarea încredințare:

Sambeta adeca: in 10 Martiu a. c. pre la 4 ore dupa amedi trecendu prin Bui'a amu primitu sciri, ca unu domnu a umblatu prin tote satele unui cercu, si au adunatu pre toti rominii cu censu de 8 fl. 40 xr., li-a datu beuturi, li-au tramisu carausi, ba li-a datu si cate 1 fl. Dumineca in 11 Martiu i-a adunatu pre toti in Bui'a, si de acolo au plecatu cu toti rominii nostri pre valea Buii in josu catra Sieic'a mare spre a-si lua calea catra Ebesfaleu, loculu alegerei de deputatu dietale, ducendu cu sine stegu de unia. Vedi! acum sciu ca s'a dusu rominii la alegeri, nu ca in rendulu trecut, candu amu fostu sa alegemu pre D. Romanu!

Aru fi de doritu, deca cine-va si-aru lua stenele a descrie fidelu totu decursulu alegerei acesteia, ca sa avemu ocasiune a petrunde mai aduncu in caracteristic'a vietiei constitutiunale. X.

Alegerea de deputatu in comit. Hunedorei.

Comitatulu Huniadloru, leaganulu corviniloru ore se mai pote numi vatra a atatoru sute de mii de romani, de dupa reprezentatiunea de adi? Ore se mai contamu la intorcerea atatoru familii nobile perdute pentru natiune? Ore se mai speramu vre-unu momentu candu fratii magiari se fia drepti?!

Culpabil'a ignorantia, si obsacrantismulu sfasietoriu de anime ce au semanatu si cultivatu portatorii civilisatiunei moderne, fii urzitoriloru de dreptulu istoricu la o multime de familii nobile de natiunea romana, nu ne indreptatescu a mai spera candu-va sub impregiarari ca cele de adi, a ajunge scopulu ce urmarimu!—Candu o mana de magiari cu promisiuni desierte, si totu felulu de mijloce iertate, si neiertate, seducandu aceea nobilime seraea si ne-capabile, voru a dovedi inaintea cui? ca acestu comitatu ce numera aproape la 200, mii romani—si abia vro 4 mii magiari—e reprezentatu prin doi ablegati magiari de colorulu ultraistiloru—si nici unu romanu! Dumniatoru sciu cine i-au alesu, si credu ca nu voru cere dela noi sa li documentamu, ca densii reprezenta abia vro cate-va comune de nobili, si nici de catu pe romanii ce facu majoritatea absoluta in comitatu, caci din reprezentantii celoru 300 de sate, si dintre censalisti, lu intrebamu noi, sa aiba bunatate Dlu deputatu alu nobililoru a ni spune, carii l'au ingreuniatu cu misiunea?—pe candu noi scimu ca nici unulu!

Vedeti Dloru ce face o lege nedrepta? Ca o majoritate a locuitoriloru remane cu totulu nerepresentata, pe candu cei 4 mii de nobili suntu reprezentati prin doi deputati!

Din aceste se potu convinge dimpreuna cu scriitorulu articulu din „Kol. Közl.“, ca alegatorii romani in 63 n'au scitu de exista unu fondu disponibilu a ministrulu Schmerling, si ca in 66 amenintariile felurite nu i-au spariatu intru nimicu, ear vinarsulu impartitu din generositatea Dlui candidatu—afara de familiile cele nobile, pe cari le-au dedatu Dumniatoru spre acesta coruptiune din tempii de aur ai constitutiunei avitice—nu si-au castigatu alti inchinatori!

Aru fi o virtute candu aru recunoste; si credu ca aru fi acumu si tempulu a prevedea ca acestu modu de generositate a Dloru candidati e numai spre demoralisarea poporulu, si inca a poporulu nobilu din mijloculu canipa multi din Dloru au esitu, si au trecut acolo unde suntu si ii vedemu astadi.

In 63 de vreti sa fiti drepti, trebuie sa recunosceti ca n'au fostu nici o coruptiune, nici o amagire, caci aceia cari au votatu atunci pentru romani au ramas constanți ca soldatulu pusu la santinela, ear acestia ce v'au alesu astadi, si atunci—cati au avutu dreptulu dintre ei—totu pentru Dvostra au votatu—numai catu atunci legea de reprezentatiune era asediata pe principiulu celu sacru alu egalei indreptatiri, pe candu astadi capriciosulu dreptu istoricu au resturnatu principiulu acel'a divin—si reprezentatiunea e redata fiiloru nobililoru, ce-si aroga drepturi castice, spre a-si pute cumpera opinci din banii ramas dela vami, finanti, si alte greutati cari dupa ei, au se remana ca in trecut proprietate perpetua a bietulu tieranu.—

Oh santa dreplate! Candu va veni imperati'a ta?!

Vedeti Dloru! aceste suntu amagiri, nu cele din 63. Candu bietulu Preotu romanu numai de spunea in poporu numele candidatulu, indata se infera cu numele de agitatoru, si mai scie Ddieu ce! pe candu in 66 suntu iertate tote agitariile si candidatulu are campu liberu ori cu ce mijloce a trage in partea s'a pe alegatori, facendu-se prin aceste meritatu inaintea adoratoriloru dreptulu istoricu, seu mai bine dreptulu suprematisatoriu.

Onoratulu publicu cetitoriu si va aduce aminte de cele petrecute la 29/17 Ianuaru in adunarea comitetulu comitatensu dupa cele impartasite totu in acestu diurnalu, cum ni-au insielatu o partida—nu sciu a cui se o numimu,—care la alegerea pentru diet'a dela Clusiu si deluptase victori'a—atunci candu noi vedindu-ne intr'o minoritate neconsiderabile in comitatu, n'amu voitu a ne demite la votare pentru impartirea ori remanerea unui cercu de alegere in comitatu—atunci d'icu ni-a incuragiatu a pasi la unu compromis votandu cu noi pentru doue cercuri, ca in cerculu dincoace se reesimu noi cu unu deputatu romanu, in carea sperantia ni-a animatu si in care propusu ni-a sprignitu

pana in diu'a alegerei 5 Martiu 21 Februaru — candu ne-au facutu sa ne desbetamu, sa ne desamagimu, audindu pre cei mai mari antagonisti, pronuntiandu numele cunoscutulu ultraistu Makray Laizlo, de a carui nume mai inainte nici a audi nu voira.

Ca sa fia mai siguri de reusitu pe diu'a intai'a de alegere 5 Martiu au renditu Comuna magiara Zseledintu carea din departare de 3 mile pe 6 ore diminetza se afla la loculu de alegere — de-si acesta comuna era in unulu din cele trei cercuri procesuali renduite pe a dou'a di 6 Martiu; carea comuna in urmare compati-mirei escitate prin oratiunea unui „hös atyafi“, membrii comisiunei de natiunea magiara au fostu destulu de generosi a demite la votu acesta comuna inainte de tempu, carea au facutu celu mai bunu inceputu, urmandu-le tote comunele nobile ce au urmatu in aceea di — si inca nobili din regimentulu romanu de grantia, cari de-si voru dobendi drepturile preavute, atunci de buna seama va trebui sa easa cu arma pe umeru la cordono, acolo unde sciu ei ca mergea, inainte de 48, — fiindu si acest'a unu dreptu a lor pe care l'au pierdutu in togmai ca iobagulu cele 3 zile in septamena. — noi dar astadi numai avemu nobili romani, afara de cei din opidulu Dobra, si cate va familii din giurulu Dobrei, caci ceilalti toti au desiertatu, si ai primi indereptu cu privilegiile ce-si insusiescu nici ca aru fi oportunu, remana acolo pana se voru desbraca de tele, caci natiunea romana nu da nimerui privilegii sugrumatore de libertatea cetateniloru. — Deputatii de astadi suntu ai acestoru nobili, dar nici decatu ai romaniloru din Comitatu cari toti pana la unulu au votatu pentru candidatulu romanu, carele intrunesce in sine la vro 800 de voturi necumperate ci cu sinceritate concrediate.

Vorbescu multi ca pe Dlu Makray l'aru fi costatu ce-va acesta popularitate. . . noi nu vrem sa scimu de aceea! Scimu si noi ca in mai multe locuri se adapau bietii nobili cu spiritulu vinarsulu si altele ca aceste, dar apoi aceste suntu virtuti, candu cine-va ajutara pe deapropo de l'aru si omori cu omania; au mai si infricatu pe unde au potulu, numai cu aceste nu iau pre succesu. Scrisorea alaturata va pute convinge pre cei necredinciosi ca Dlu Makray si-au incercatu noroculu si intre reprezentantii comunelor, ca sa nu potta dice cine-va, ca la acestea nu aru fi avutu popularitate — dar sentiulu celu adeveratu alu poporulu nu se pote asiä lesne inneca, si pe Iudii venditori ii proscrie spre osenda lor.

In modulu acest'a au decursu alegerea deputatulu in cerculu alegatoriu dealungulu Muresiului in Comitatu Hunedorei in tempu de 4 zile un'a dupa alt'a cu rezultatulu in favorea fratiloru magiari, si cu caderea nostra — cei ce voru sci mai multe despre cele intemplete voru suplini acesta corespondintia neconsiderandu aci intru nimic'a cele intemplete si petrecute in cerculu Hatieguni unde numai atata scimu, ce era si de prevedutu, ca de deputatu au reusitu contele Kun Gothard iara nu Par'a carele n'au sciu cum ajunse prin tote jurnalele de deputatu inainte de tempu. Caci Domni nostri au intorsu mantau'a, nu dupa ventu, ci ca sa li se vada imbracamintea de „Atila“ si ca sa n'li se potta imputa ca adi inca ca la diet'a trecuta adeveratii fii Arpadiani se prefera in favorea unoru creatiuni de adi de eri intrati in soldulu lor sub nume de renegati.

Se fia convinsa aceea partida dela 29/17 Ianuaru ce si-au jucat festa cu romanulu celu sinceru, ca mai multu nu-lu va duce pe ghiatia; — in zadaru se incerca a-si escusa insielaciunea prin aceea ca noi ne-amu candidat pe acel'a, cu carele ca nu consimte poporulu. Unu Moldovanu consiliaru de curte, ori altulu, tocmai asiä aru fi cadiutu precum au cadiutu Protopopulu de Crainicu — celu putu as'a e convingerea nostra, dupa cele ce le-amu vedutu.

Turda 8 Martiu. Comitatu pentru a stringe ajutoriu pentru cei strimtorati de fomete de pre campia. Noi rominii din comitatulu Turdei amu datu cerere la comitele supremu si indata amu si castigatu concessiune de a ne organisa intr'unu comitatu, care se aiba misiunea a misa tote fara intardiare spre a aduna mila si contribui de prin totu loculu si dela toti induratorii, spre a intinde unu ajutoriu temporiu sermaniloru cercetati de fomete de pe campia; si pentru ca activitatea nostra se nu fia tiermuriu numai intre romani, amu primitu in comitatu si unguri, pentrucä incoardările nostre se aiba cu atatu mai bunu rezultat. Noi in 1863 amu intinsu ajutoriu la cei cercetati de fomete in Ungari'a singuru numai din comitatulu nostru cu vre-o 5000 ferdele de bucate si aproape la 1000 f., ear ajutoarele din tota tier'a voru fi suntu la dieci de mii de aceea si noi speramu, ca si Ungari'a nu va da uitarei a ne intorce imprumutulu in nenorocire. Pericolulu e forte mare de a se saraci bietii plugari pentru totdeun'a, fiinduca suntu constrinsi a-si vinde mosiele pe pretiu bagatelu, numai sa-si astempere fomete.

Fratiloru de prin tote unghiurile! Caus'a e si naturala, fiindca Campia e locuita mai tota de romani, aideti se dovedimu fratiloru nostri, cumea simtimu dorere si compatimire naturala, pentru nenorociriile lor.

Se convingemu poporulu romanu, ca in fratii lor afla celu

mai securu spriginu in nenorociri. Déca sunteti capitalisti alergati cu o parte din prisosulu Dvóstre cu imprumutări pe ipoteka de pamentu destulu desigura si sa ne indemnânu unii pe altii a întinde ajutoriu tempuriu acestoru strimtorati de sörte. Comitétulu constă din 12 români si 12 magiari, sub presiedinti'a comitetului S. b. Georgiu de Kemény, vice presiedinte Alesandru Szigethy, — Dr. Ioanne Ratiu notariu si Nic. Nagy, v.-notariu, Ioanne Campénu si Ladisl. Ratin. In sied. din 11 decise comitetulu a se tramite asta

Provocare la marinimitate!

Campi'a Ardélului, care altadata a fostu canaanulu tiei, se lupta astadi cu cea mai mare fómète din cauza ca de vre-o 2—4 ani a avutu un'a recólta fôrte rea.

Intru adunarea mijlóceloru spre alinarea acestei fómète s'a organisatu in comitatulu Turdei, de a cărui jurisdictiune se tine o mare parte a campiei, unu comitetu cu locuinti'a in Turd'a, care apelésa la simtiulu de umanitate si compatimire a tuturor locuitoriloru patriei, a confratiloru din Banatu si tier'a ungurésca, cá sa binevoiésca prin ori ce ajutórie a-si dovedi compatimirea cátra confratii loru muritori de fóme. Grabnic'a ajutorare a acestoru lipsiti e un'a intrebare de vietia atátu pentru presentu catu si pentru venitoriu.

Ajutórele banale se potu tramite ori deadreptulu, ori prin respectivele redactiuni la susatinsulu comitetu.

Numele tuturor ajutatoriloru se voru aduce la cunoscintia publica prin Gazetele patriei.

In urma suntu rogate tóte redactiunile a reproduce acést'a provocare in pretiuitele loru foi.

Turd'a 11 Martiu 1866.

Comitetulu pentru lipsitii din campia comitatului Turdei.
„G. Tr.“

Dupa ce amu vediutu in tóte diuariale patriotice atare provocare nu amâ întârdiatu si noi a dá locu celoru de mai susu in cestiunea ajutorirei celoru lipsiti si cu nrulu viitoriu vomu si publicá ajutórele depuse la acést'a redactiune.

Publicarea

Sumeloru incurse la fondulu Asoc. tranne dela siedinti'a Comitétului tinuta in 6 Fauru a. c. pâna la siedinti'a Comitétului din 6 Martiu a. c.

1) D. c. r. Capitanu in pensiune **Ludovicu Romanu** au tramesu la cas'a Asoc. tax'a de m. ord. pre an. 1865/6 in suma 5 fl.

2) D. Protop. si directoriu seminariale **Ioane Hanea** a datu la fondulu Asoc. o obligatiune urbariale tranne nr. 27,833, sunatória despre 100 fl. v. a. cu cuponii resp. dela 1 Iuliu a. c. facendu-se prin acést'a m. ord. alu Asoc. pre viétia.

3) D. Notariu din Poiana, **Nicolau Ciugudanu** a tramesu la fondulu Asoc. cá taxa de m. ord. pre an 1864/5 5 fl.

4) prin Rvd. D. protosingelu **Nicolau Popea** s'a administratu la cas'a Asoc 10 fl. v. a. anume: a) dela Rvd. D. protop. gr. or. in Dobr'a **Nicolau de Crainicu** tax'a de m. ord. pre an. cur. 1865/6 5 fl. v. a. b) dela D. Jude procesuale in Dobr'a **Alessandrude Crainicu** taxa de m. ord. pre an. 1865/6 5 fl. sum'a 10 fl. v. a.

Dela Secretariatulu Asoc. tranne române.

Sabiü in 6 Martiu 1866.

Publicatiune

privitóre la estradarea nóeloru filere de cuponi la obligatiunile de desarcinarea pâmentului in Ardélü.

Cu prim'a Iuliu 1866 vine a sa esolví celu din urma cuponu alaturatu la obligatiunile de desarcinarea pamentului pentru Ardélü, prin urmare se arata necesitatea de a provedé aceste obligatiuni cu nóue filere de cuponi se aducu la publica cunoscintia urmatórele dispusetiuni:

1) Estradarea nóeloru filere de cuponi se incepe cu 1 Iuliu 1866.

2) Filerele de cuponi, se potu primí nu numai la cas'a fondului pentru desarcinarea pamentului din Sabiü, dara si in Vienn'a la Sectiunea II-a a casei centrale c. r. de statu (Cass'a pentru depozitele statului), mai incolo in casele provinciali, ce fungéza ca casele fundeloru pentru desarcinarea pamentului, si anume in Linz, Salisburgu, Gratz, Klagenfurt, Laibach, Innsbruck, Prag'a, Brünn, Troppau, Görcz, Triest, Parenzo, Lemberg, Krakau, Czernovitz, Bud'a si Agram, in fine la cas'a provinciale c. r. din Temisiór'a, la casele feliali c. r. din Posionu, Siopronu, si Casiovi'a, si la cas'a colectiva c. r. din Oradea-mare.

3) Déca voiesce cine-va a primí filerele de cuponi dela 1 Iuliu 1866 incependu la cas'a fondului de desarcinarea pamentului din Sabiü, suntu spre acestu scopu a se produce la cas'a numita, obligatiunile in origine, si cas'a va estradá filerele de cuponi pe lângă

adeverintia de primire ne timbrate, déca in contr'a estradarei nu vá obstá vre-o pedeca, tot'odata insa va face estradarea vederatu pe obligatiuni.

4) Déca voiesce cine-va a primí filerele de cuponi la vre-un'a dintre celelalte casse numite intr'alu 2-lea punctu, atunci dela 1-a Iuliu 1866 incependu suntu a se predá obligatiunile originali pe lângă o consignatiune scrisa in triplo la aceea casse, dela care voiesce a primí cuponi. Cass'a acést'a va pune pe obligatiuni clausula despre insinuarea făcuta, redandu obligatiunile respectivei párti, va requirá cass'a fondului de desarcinarea pamentului din Sabiü pentru tramiterea filereloru de cuponi, si primindu-le aceste, — déca nu va obstá vre-o pedeca le va estradá respectivei párti pe lângă producerea din nou a obligatiuniloru originali si pe lângă o adeverintia de primire netimbrate si rebonificarea speseloru facute cu tramiterea filereloru, facendu-se estradarea filereloru de cuponi pe obligatiuni evidenta.

Tax'a se va demesurá pentru fia-care speditiune pelângă tax'a fundamentala nestramulavera de 15 xr., cu o jumetate din porto tarifale dupa pretiu.

5. De altmintrea acei'a, carii voiescu a-si primí filerele de cuponi la cas'a de depozitele statului din Vienn'a (Singer strase edificulu bancalu) se potu adressá la cass'a acum numita in restempulu dela 1-a Februarin pâna la finea lui Aprile 1866 pe lângă producerea obligatiuniloru, originali si a unei consignatiuni simple.

Prin insinuarea facuta in restempulu acést'a se dispenseza respectivulu dela platirea taxei defipta in punctulu alu 4-lea si estradarea filereloru de cuponi in urm'a insinuáriloru facute in restempulu susu amintitu se va incepe cu 1-a Iuliu 1866 pe lângă producerea din nou a obligatiuneloru originali si a unei adeverintia de primire netimbrate.

Daca insinuarea nu se face in terminulu de trei luni mai susu serisu, atunci dela 1 Iuliu 1866 incependu au se aplice dispositiunile de sub punctulu alu 4-lea.

6. In privinti'a acelor obligatiuni, care se afla ipotocate seu depuse la banc'a nationale austr. prinv. din Vienn'a ori la filialele acelei'a va ingrigí banc'a nationale, resp. filiala ei pentru castigarea nóeloru filere de cuponi, déca partid'a o va cere acést'a.

7. Pentru castigarea filereloru de cuponi la obligatiunile care se afla la comisiunile resp. la oficiele orfanali si in pastirarea la judecatorii, le sta de regula respectiviloru administratori ai averei, cáror'a si de altmintrea li se estradéza cuponi la tempulu de pletire in voia de a-si esoperá tempurariu estradarea obligatiuniloru depozite spre scopulu de a castigá filerele de cuponi cele nóue resp. de a face insinuarea prescisa; numai in privinti'a acelor obligatiuni si anume acelor'a care se afla in Ardélü in depositu, a cáror'a cuponi la tempulu platirei s'au obicinuit a se realisá de cátra oficiele depositari suntu oficiele aceste indatorate a mijloci estradarea filereloru de cuponi la cas'a fondului de desarcinarea pamentului din Sabiü pe lângă producerea obligatiuniloru originali.

8. Blanquettele pentru consignatiuni se voru estradá la respectivele casse gratis.

Dela cancelari'a reg. tansilvano-aulica.

Nr. 9—3

Concursu.

Pentru intregirea statiunei vacante de invatietoriu din Furlucu in Comitatu Carasiului, protopresbiteratulu Lugosiului se escrie prin acést'a concursu.

Cu acést'a statiune suntu impreunate urmatórele emolumento anuale:

In bani gat'a 52 fl. 50 xr. v. a. in naturale: 10 metrete de grâu, 10 metrete de cucuruza 50 ponti de lardu; 50 ponti de sare, 8 ponti lumini, 8 orgii de lemne, 4 pentru invatietoriu 4 pentru scolari si 2 jugere de pamentu.

Doritorii de a ocupá acestu postu de invetiatiu voru avé a-si inzestrá petitiunile loru concursuale timbrate cu estrasulu de botezu, cu atestatele despre absolvirea cursului pedagogicu in institutulu preparandialu din Aradu, despre servitiulu de pâna aci si despre portarea loru morala si politica, si a le substerne Venerabilului Consistoriu alu diecesei Caransebesiului pâna in 10 Martiu a. c. calendariulu vechiu.

Din siedinti'a consistoriala tinuta in Caransebesiu la 3 Fauru 1866.

Burs'a de Vienn'a.

Din 5/17 Martiu 1866.

Metalicele 5%	62 25	Actiile de creditu	139 40
Imprumutulu nat. 5%	62 85	Argintulu	101 90
Actiile de banca	724	Galbinulu	4 89 5/10

In dreptare. In nr. 17. col. 1. sir. 7 dupa „decátu“ in unele esemplare au remasu cuventulu „parerea“ afara; la § 23 din prot. Asoc. e de a seceti 423 f., nu 42 f.

Redactoru respundiatoriu **Nicolau Cristea.**

Editor'a si tipariulu tipografiei archidiecesane.